

FILMI IN PREDSTAVE NA TEMO AVTIZMA

pripravila Tanja Lozej, prof. def.

OŠ Kozara Nova Gorica

FILMI IN PREDSTAVE

FILMI

Na spodnji povezavi

<https://www.autism.org/autism-movies/>

je velik nabor filmov (36) o avtizmu (za otroke, mladino, odrasle, družinski filmi, dokumentarni filmi in nadaljevanke) – do 2018

Nadaljevanke tudi na spodnji povezavi

<https://autisticandunapologetic.com/2021/05/16/10-new-autism-tv-shows-for-2021-2022/>

Na spodnji povezavi je 40 naslovov filmov – kratka vsebina v SLO jeziku

<https://sl.warbletoncouncil.org/peliculas-autismo-907>

OSTALI FILMI

Zakaj skačem *The Reason I Jump*

Jerry Rothwell / Velika Britanija, ZDA / 2020 / 82 min / angleščina

Film, posnet po knjižni uspešnici negovorečega avtističnega dečka, je senzorično filmsko popotovanje po neznanem svetu. Dokumentarec, ki nam odpre oči in zruši naše predstave o avtizmu.

režija: Jerry Rothwell, **fotografija** Ruben Woodin Dechamps, **montaža** David Charap, **glasba** Nainita Desai, **zvok** Nick Ryan, **produkcija** Jeremy Dear, Stevie Lee, Al Morrow, **distribucija** Demiurg

festivali, nagrade

Sundance (nagrada občinstva); Vancouver (nagrada občinstva); nagrada britanskega neodvisnega filma (BIFA) za najboljši dokumentarec in najboljši zvok; Denver (nagrada za najboljši celovečerni dokumentarec); Hot Docs; AFI Docs; London

zgodba

Naoki Higashida je pri trinajstih letih napisal knjigo, v kateri je opisal svoje izkušnje negovorečega avtista. Dečkovi zapisi se v filmu prepletejo z intimnimi portreti petih mladih ljudi z različnih koncev sveta. Medtem ko opazujemo vsakdanje trenutke iz njihovih življenj, nam Naoki razkriva, kaj zanj pomeni avtizem, kako se njegovo doživljanje sveta razlikuje od našega in zakaj se vede tako, kot se: zakaj skače.

<https://www.kinodvor.org/>

Na spodnji povezavi

<https://www.youtube.com/watch?v=G0y5yJZBaQI>

si oglejte napovednik filma.

Na spodnji povezavi

<https://www.youtube.com/watch?v=AeVp8ePZgG4>

pogovor po premiernem ogledu filma Zakaj skačem (The Reason I Jump, 2020) z Apolonijo Klančar (prevajalko knjige Zakaj skačem: glas dečka iz tišine avtizma), Barbaro Žnidarko (profesorico specialne in rehabilitacijske pedagogike) in Tino iz društva ASPI.

(april, 2021)

Greta / Am Greta

Nathan Grossman / Švedska / 2020 / 98 min / švedščina, angleščina

Eno leto v življenju mlade podnebne aktivistke Grete Thunberg: od prve samotne stavke pred švedskim parlamentom do vzpona med globalne ikone.

režija Nathan Grossman, **fotografija** Nathan Grossman, **montaža** Hanna Lejonqvist, Charlotte Landelius, **glasba** Jon Ekstrand, Rebekka Karijord, **produkcija** Cecilia Nessen, Fredrik Heinig, **nastopata** Greta Thunberg, Svante Thunberg

distribucija Demiurg

festivali, nagrade Benetke (svetovna premiera); Toronto; Liffe

zgodba

Avgusta leta 2018 se je petnajstletna Greta Thunberg z napisom »Šolska stavka za podnebje« prvič postavila pred švedski parlament. Najprej je sedela sama, počasi pa so začeli pristopati mimoidoči – in v naslednjih nekaj mesecih je plaha deklica z Aspergerjevim sindromom postala obraz globalnega gibanja. Režiser jo spremlja na srečanjih s svetovnimi politikami, odmevnih javnih nastopih in vse bolj množičnih uličnih protestih. Njegova kamera pa ujame tudi bolj intimne trenutke: sproščeni smeh v družinskem krogu, pisanje strastnega govora v hotelski sobi in soočanje s sovražnimi odzivi nasprotnikov, ki jo razglašajo za »histerično«, »depresivno« in »duševno bolno«. Dokumentarec doseže vrhunec z napornim dvotedenskim jadranjem na podnebni vrh Združenih narodov v New Yorku, kjer Greta svetovne voditelje nagovori z znamenitim »Kako si drznete!«.

<https://www.kinodvor.org/>

Na spodnji povezavi

<https://www.youtube.com/watch?v=sSHLO8xbxQ4>

si oglejte napovednik filma.

Na spletni strani

<https://365.rtv slo.si/arhiv/dokumentarni-filmi-in-oddaje-izobrazevalni-program/174529876>

Posebne zgodbe: Avtizem, dokumentarni film

Dokumentarni filmi in oddaje – izobraževalni program- stran oddaje

Trajanje: 25 min Datum predvajanja: 12. 8. 2021

Avtizem nekaterim z izjemnimi sposobnostmi na določenem področju pripisuje genialnost, drugim priznava, da nikoli ne bodo zmožni samostojnega življenja. Kako pa je v resnici živeti z avtizmom? Kaj da in kaj vzame? Kaj osebe z različnimi avtističnimi motnjami, od otroškega in atipičnega avtizma do Aspergerjevega sindroma, potrebujejo, kako se počutijo? Kakšne so njihove izjemne sposobnosti, kateri so njihovi primanjkljaji? Kakšne skrbi in veselje delijo s svojimi starši, okolico?

Viktor, Tamara, Bor, Alek in Tadej živijo med nami, v svetu, ki ni črno-bel, ki je naš in njihov.

Izobraževalni program
Scenarij: Milica Prešeren
Režija: Marko Naberšnik

Žanr: Dokumentarne oddaje o medicini in zdravju

PREDSTAVE

Predstava SNG Nova Gorica

Mark Haddon SKRIVNOSTNI PRIMER ALI KDO JE UMORIL PSA

Po romanu Marka Haddona The Curious Incident of the Dog in the Nighttime, 2003

Avtistična detektivka

Avtistična detektivka

Petnajstletni Christopher najde umorjenega Wellingtona, sosedovega psa. Umor ga močno vznemiri, zato se odloči, da bo izsledil storilca in napisal detektivko o skrivnostnem primeru. Pri raziskovanju naleti na odpor sosedov, najbolj pa mu nasprotuje njegov oče Ed. Christopher ne odneha in postopoma se mu začne razkrivati zgodba zamolčanih družinskih skrivnosti. Iz njegovega pristopa k problemu, nenavadnega vedenja in načina razmišljanja je jasno, da je Christopher visoko inteligenten, tako rekoč matematični genij, vendar z avtistično motnjo, imenovano aspergerjev sindrom, ki ga ovira predvsem v komunikaciji in nadziranju impulzivnih reakcij. Toda prav ta njegova posebnost nam omogoča, da skozi njegovo opazovanje ter razumevanje situacij in odnosov ugledamo življenje drugače, kot smo ga sicer vajeni doživljati.

Roman Marka Haddona Skrivnostni primer ali Kdo je umoril psa (2003), ki je izpisan kot Christopherjeva prvoosebna pripoved, je bil hkrati natisnjen kot knjiga za mladino in odrasle. V letu izida je prejel več prestižnih nagrad, nagrado Whitbread za najboljšo knjigo in najboljši roman (v kategoriji romanov za odrasle), nagrado Commonwealth za najboljši prvenec in nagrado Guardian za otroško književnost. Tudi pri nas se je zelo priljubil tako mladim kot odraslim bralcem.

Simon Stephens je po romanu za londonski Royal National Theatre napisal odrsko priredbo. Krstna izvedba je prejela kar sedem nagrad olivier (kar je bilo dotlej največ), med njimi tudi nagrado za najboljšo novo igro (2013). Sledile so številne uprizoritve po vsem svetu, v letošnji sezoni tudi dve slovenski. Koprodukcijsko uprizoritev SNG Nova Gorica in Gledališča Koper je režirala Renata Vidič.

Režiserka **Renata Vidič**

Igrajo **Žiga Udir, Helena Peršuh, Gorazd Jakomini, Anja Drnovšek, Medea Novak**

Andrijana Boškoska Batič k.g., Rok Matek / Igor Štamulak, Luka Cimprič, Jure K opušar / Romeo Grebenšek k. g.

VEČ NA

<https://www.sng-ng.si/mma/gledali%C5%A1ki%20list%20Skrivnostni%20primer%20ali%20Kdo%20je%20umoril%20psa/2019051613210041/>

Lutkovno gledališče Maribor

Srce v temi 15+

Tanja Lužar po motivih življenja Mary Temple Grandin

Človeška in živalska srca so si zelo podobna, pa vendar živalska mnogokrat pristanejo na človekovem krožniku. Predstava bo skozi delo in življenje aktivistke in znanstvenice Mary Temple Grandin osvetlila tabuizirane teme živalskega čustvovanja in mesne industrije. Osrednja protagonistka, ki je svoje življenje posvetila ozaveščanju o pomembnosti skrbi za dobrobit rejnih živali in ozaveščanju o avtizmu, ne obsoja človeške vsejedosti, bori se pa za dostojno življenje živali in humano smrt, saj je tako vsem lažje: ljudem in živalim.

Režiserka in scenografka **Tanja Lužar**
Igrata **Barbara Jamšek** in **Minca Lorenci** k. g.

VEČ NA

<https://www.rtv slo.si/kultura/oder/zgodba-o-mary-temple-grandin-avtistki-ki-se-bori-za-boljse-ravnanje-z-rejnimi-zivalmi/614533>